

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСРИҚЛАЙМАН”

А.Кирғизбаев

УМУМИЙ ПСИХОЛОГИЯ

ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ

Билим соҳаси: 100000 – Таълим
Таълим соҳаси: 110000 – Таълим

Таълим йўналиши: 60110600 – математика ва информатика

60110700 – физика ва астрономия

60110800 – кимё

60110900 – биология

60111000 – география ва иқтисодий билим асослари

60111100 – тарих

60112100 – миллий ноъ, маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими

60111400 – ўзбек тили ва адабиёти

60111500 – она тили ва адабиёти (рус тили ва адабиёти)

60111500 – она тили ва адабиёти (козак тили ва адабиёти)

60111500 – она тили ва адабиёти (корей тили ва адабиёти)

60111700 – ўзга тили тўғрисида рус тили

60111800 – хорвжий тил ва адабиёти (инглиз тили)

60110400 – дефектология (логопедия)

60110400 – дефектология (олигофренопедагогика)

60110400 – дефектология (сурдопедагогика)

60112500 – мактаб менежменти

60111300 – мусика таълими

60110500 – бошланғич таълим

60112200 – жисмоний маданият

60112300 – технология таълими

60111200 – тавирий санъат ва муҳандислик графикаси

60112200 – чакириккача харбий таълим

Фан/модул коди UmPsix108	Ўқув йили 2022-2023	Семестр 1-2	Кредитлар 8
Фан/модул тури Мажбурий	Тадлим тури Ўзбек / рус	Хафтадаги дарс соатлари 4	

1	Фаннинг номи	Аудитория машгулотлари (соат)	Мустақил таълим (соат)	Жами ноқлама (соат)
	Умумий психология	120	120	240
2	I. Фаннинг мазмуни Фанни ўқитишдан мақсад - талабларда умумий психология фани, психика, шахс, фаолият, мулоқот, билиш жараёнлари, иррадий сифатлар, хиссий ҳолатлар, индивидуал-хусусиятларга доир билим, кўника ва маълумотларни шакллантиришдир, ҳамда бўлажак педагог мутахассислар тамонидан психик тарққиёт қонуниятлари, даврлари, механизмлари, омиллари ва шарт-шароитлари ҳақидаги замонавий илмий билимнинг ўзгарилишини ташкил этишдир. Фаннинг вазифаси - талабларга умумий психологиянинг моҳияти, психика ва онг тушунарлари, психик жараёнлар, ҳолатлар, хусусиятлар, психик ривожланиш ва унинг ўзига хос хусусиятлари, ёш даврлари таснифи, психик тарққиётнинг турли босқичлари учун хос психофизиологик ва психологик хусусиятлар ҳақидаги билимлар билан қуроллантиришдан иборат. II. Асосий назарий қисм (мат-руза машгулотлари) II.1. Фан тарққиётига қўйиладиган мавзулар киради: I-МОДУЛЬ. УМУМҲИЙ ПСИХОЛОГИЯ ФАНИНИНГ ТАРАҚҚИЁТИ I-мавзу. Психология фанининг предмети, ривожланиш тарихи, соҳалари ва тадқиқот методлари. Умумий психологиянинг предмети, вазифалари. Психология табиий ва ижтимоий илмий фан сифатида. Психология фанининг предмети ҳақидаги тасаввурлар тарққиётининг асосий босқичлари. Психологиянинг фалсафа доирасидаги тарққиёти. Психология ва илмий-техник тарққиёт. Психологиянинг асосий муаммолари. Педагог фаолиятида психологиянинг етакчи аҳамиятга эга екалилиги. Психологиянинг тузилиши, психология соҳалари психологиянинг фанлар тизимида тутган ўрни. Психология фанининг тарққиёт тарихи. Психологик билимларнинг ривожланиш босқичлари. Психология фанининг йирик илмий йўналишлари ва мактаблари (Биология, эволюцион, генетик, бихевиоризм, когнитив, ижтимоий-маданий). Ўзбекистонда психология фанининг ривожланиш тарихи. Замонавий психологик			

тадқиқотларнинг устувор йўналишлари, уларда тулганан билимларнинг амалиётда қўлланиши. Психология соҳасида илмий-текшириш олиб боришнинг ўзига хослиги. Психологик тадқиқот методлари: кузатиш, эксперимент, психофизиологик методлар, синдик методлар, дифференциал метод, суҳбат ва сўров, тест, корреляция, моделлаштириш, фаолият натижасини ўрнатиш. Психологияда илмий текшириш олиб боришда замонавий компютер технологияларидан фойдаланиш.	2-мавзу. Хулқ-атворнинг психофизиологик асоси. Хулқ-атворнинг психофизиологик асоси (Нерв тизими. Нейронлар. Аксон. Дендрит. Мия. Ендокрин тизим. Генетика.) Ендокрин тизимнинг инсон организм ва хулқ атвориди аҳамияти. Психик хусусият ва ҳолатларнинг нейробиологик асослари. Елғизактар усули, ген ва атроф-муҳит бир-бирига таъсири. Ирсият. Бихевиорал генетика. Психик фаолиятнинг жинста оид хусусиятлари. Хулқ-атворнинг психофизиологик асоси бўйича қисқача хулоса ва амалий тавсиялар.	3-мавзу. Онг тарққиёти ва онгсизлик. Физиологик ва онтогенез ҳақида тушунча. Психиканинг сенсор, перцептив босқичлари. Инстинктлар. Инстинкт тушунарларининг мазмуни. Инстинктларнинг классификацияси. Хайвонларнинг индивидуал ва интелектуал хатти-ҳаракат шакллари. Онгнинг пайдо бўлиши ва унинг тарққиёти. Онглик ва онгсизлик. Муҳит психик фаолият ва тарққиёт омилли сифатида. Англамаган психик жараёнлар.	2 – МОДУЛЬ. УМУМҲИЙ ПСИХОЛОГИЯ ФАНИНИНГ ЕЛИШИ ЖАРАЁНЛАРИ.
4-мавзу. Диккат ва Сэгли. Диккат ҳақида тушунча. Диккатнинг нерв-физиологик асослари. Диккат турлари, ихтиёрсиз диккат, ихтиёрий диккат, ихтиёридан сўнгги диккат. Диккатнинг хусусиятлари, диккат кучи ва бўлиниши, диккат қўлами, диккат таъсирланиши, шахсида диккат ривожланиши. Диккатнинг психологик асоси ҳақида қисқача хулоса. Амалий тавсиялар. Сэглилар ҳақида умумий тушунча. Сэглиларнинг нерв-физиологик асослари. Сэглиларнинг таснифи, сэглиларнинг турлари, сэгли соҳасидаги қонуниятлар. Сэгли ва сезуьчалликнинг психологик асоси ҳақида қисқача хулоса.	5-мавзу. Идрок ва ҳаёл Идрок ҳақида тушунча. Идрокнинг нерв-физиологик асослари, хусусиятлари ва қонуниятлари. Идрокда объект ва фон, апперсеция, идрокнинг қонстанглиги. Идрокда илғозия ва галлюцинация. Вақт, ҳаракат ва фазони идрок қилиш. Идрокнинг психологик асоси ҳақида қисқача хулоса. Амалий тавсиялар. Ҳаёл ҳақида тушунча. Ҳаёл жараёнлари. Ҳаёл турлари, тасаввур ҳаёли,		

ижодий ҳаёл, ихтиёрсиз ва ихтиёррий ҳаёл, орзу, туш кўриш ва ширин ҳаёл. Ҳаёл сифатлари, ҳаёлнинг кенглиги ва торлиги, ҳаёлнинг чуқурлиги ва реаллиги, ҳаёлнинг назмушорлиги ва кучи, фангазия. Ҳаёлнинг ривожланиши. Ҳаёл бўйича қисқача хулоса. Амалий тавсиялар.

6-мавзу. Хотира.

Хотира ҳақида тушунча. Хотиранинг нерв-физиологик асоси. Хотира назариялари. Хотира турлари, фаоллигига кўра хотира турлари, мақсадига кўра хотира турлари, муддатига кўра хотира турлари. Хотира жараёнлари, эса олиб қилиш, эса тушириш, эса сақлаш, унутуш. Хотирани ўрганиш методлари. Хотиранинг психологик асоси ҳақида қисқача хулоса. Амалий тавсиялар.

7-мавзу. Тафаккур.

Тафаккур ҳақида тушунча. Тафаккур ва ҳиссий билгиш. Тафаккур операциялари, тафаккур шакллари, турлари. Тафаккур борасидати психологик назариялар. Муаммоли вазият ва уни ҳал қилиш методлари. Тафаккурнинг психологик асоси ҳақида қисқача хулоса. Амалий тавсиялар.

8-мавзу. Интеллект ва креативлик.

Интеллект ва креативлик ҳақида тушунча. Интеллект ва креативлик назариялари. Интеллект соҳасида психологик дифференциация – ирсият, жинс, маданият, муҳит. Интеллектни ўлчаш метод ва методикалари. Интеллект соҳасидати бўлинишлар. Интеллект ва креативлиқнинг психологик асоси ҳақида қисқача хулоса. Амалий тавсиялар.

3 – МОДУЛЬ. ШАХСНИНГ РИВОЖЛАНИШИ. ХИССИЙ ВА ИРОДАВИЙ СОҲАСИ. ШАХСНИНГ ИНДИВИДУАЛ ПСИХОЛОГИК АСОСЛАРИ.

9-мавзу. Шахс

Шахс ҳақида тушунча. Шахснинг ривожланиши. Шахснинг химояланиш механизмилари, таъсир етувчи омиллар. Шахс психологик структураси. Шахс назариялари (Г.А.Зенке, З.Фрейд, К.Роджерс, А.Маслоу). Характер ҳақида тушунча. Шахснинг ўзини ўзи баҳолаши. Шахснинг ўзини ўзи назорат қилиши ва бошқариши. Шахси ўрганиш методлари (кузатил, проектив техникалар, сўрловномалар ва амалий тестлар).

10-мавзу. Фаоллият ва мотивация.

Фаоллият ҳақида тушунча. Фаоллиятнинг тузилиши, турлари. Мотив ва мотивация. Мотивларнинг турлари. Мотивация назариялари (А.Маслоу, А.Адлер, З.Фрейд). Мотивацион соҳани текшириш методлари. Мотивационнинг психологик асоси ҳақида қисқача хулоса. Амалий тавсиялар.

11-мавзу. Мулоқот психологияси

Мулоқот ва нутқ ҳақида тушунча, мулоқот турлари. Мулоқотнинг инсон филологенетик ва онтогенетик ривожланишидаги аҳамияти. Мулоқот вазифалари. Мулоқотнинг вербал ва невербал воқитлари, мулоқот шахслараро ўзаро таъсир

этли сифатда, мулоқот инсонларнинг бир-бирини тушуниши, мулоқот техникаси ва усуллари. Мулоқотнинг ижтимоий-психологик жихатлари ҳақида тушунча. Шахслараро муносабатлар ва уларда мулоқотнинг ўрни. Мулоқот томонлари, мулоқотнинг коммуникатив томони, мулоқотнинг интерактив томони, мулоқотнинг перцептив томони, эмоционал ва ижтимоий интеллект, ижтимоий психологик тренинг ҳақида тасаввур ҳосил қилиш. Мулоқотнинг психологик асоси ҳақида қисқача хулоса. Низо ҳақида тушунча. Низонинг турлари. Амалий тавсиялар.

12-мавзу. Шахснинг ҳиссий ва иродавий соҳаси.

Эмоция ҳақида тушунча. Ҳиссий ҳолатларнинг нерв-физиологик асослари. Инсоний эмоциялар ва ҳайвонлардаги эмоциялар. Эмоция назариялари (Джеймс-Ланг, Кеннон-Бард, С.Шахтер, Д.Зингер) Карам-қарши эмоциялар назарияси (Р.Саломон бўйича). Ҳиссий ҳолатларнинг ифодаланиши, ҳисларни кечиритиш шакллари. Юқсақ ҳислар. Эмоциялар ва ҳиссий ҳақида тушунча. Эмоционал ҳолатларнинг турлари. Ҳиссий ҳолатларнинг ифодаланиши, ҳисларни кечиритиш шакллари. Ҳиссий тон, адренект, стресс. Юқсақ ҳислар: правесик ҳислар, ахлоқий ҳислар, эстетик ҳислар, интеллектуал ҳислар. Ижтимоий ҳулқ-атвор ҳусусиятлари.

Ирода ҳақида тушунча. Иродавий фаоллиятнинг умумий ҳусусиятлари. Ирода борасидати назариялар. Иродавий акт ва унинг тузилиши. Иродавий характерлар ва уни бошқариш. Шахснинг иродавий сифатлари. Ироданинг индивидуал ҳусусиятлари. Иродани тарбиялаш психологик асоси ҳақида қисқача хулоса. Амалий тавсиялар.

13-мавзу. Темпермент.

Темпермент ҳақида тушунча, температурент типлари, температурентнинг классик назариялари, температурент ҳусусиятлари, температурентни тарбиялаш ҳақида илмий билимларни шакллантириш. Индивидуаллик ҳусусиятлари дифференциал психологиянинг предмети сифатида. Инсон шавҳси ва индивидуаллик ҳусусиятлари. Индивидуаллик ҳусусиятлари классификацияси ва уларнинг шахс ҳулқ-атвори регуляциясидаги ўрни. Темпермент. ОНФ типлари ҳусусида И.П.Павлов назарияси, температурент ҳақида хозирги замон назариялари. Темперментнинг эволюцион жараёнда мослашиш имкониятлари.

14-мавзу. Характер.

Характер ҳақида тушунча, характер тузилиши ва ҳусусиятлари, характер типологияси, характернинг шаклланиши, характернинг ифодали белгилари ҳақида тушунча ва илмий тасаввурлар ҳосил қилиш. Характер шаклланиши. Характер акцентуацияси. Жинсий диморфизм ва индивидуалнинг психологик тавсифи.

15-мавзу. Қобилият ва иқтидор

Қобилиятлар ҳақида тушунча, қобилиятларнинг сифат ва миқдор тавсифи, қобилиятларнинг тузилиши, қобилият турлари, қобилият ва

ирсият, қобилиятларнинг ривожланиши хақи да илмий билимларни шакллантириши. Лаёқат ва қобилият. Қобилиятлар тузилиши, турлари. Талантнинг пайдо бўлиши ва тузилиши. Шахс ривожланишининг индивидуаллик хусусиятлари ва уларнинг роли хақида кискача хулоса. Амалий тавсиялар.

4 – МОДУЛЬ. ЁШ ДАВРЛАРИ ВА ПЕДАГОГИК ПСИХОЛОГИЯ ФАНИ ВА БОЛАЛАР ПСИХОЛОГИЯСИНИНГ РИВОЖЛАНИШИНИ.

16-мавзу. Ёш ва педагогик психология фанининг тадқиқот соҳаси ва муаммолари. Психик ривожланиш ва уни даврлаштириш муаммоси.

Ёш ва педагогик психология фанининг предмети, мақсад ва вазифалари. Ёш ва педагогик психология фанига оид илмий билимларнинг вужудга келиш тарихи, фанининг асосий соҳалари, ёш ва педагогик психология фанининг бошқа фанлар билан алоқаси. Ёш ва педагогик психологиянинг ўқитувчи фаолиятида тулган ўрни, ёш ва педагогик психология фанининг тадқиқот методлари хақида тушунча ва илмий тасавурлар ҳосил қилиш. Психик ривожланиш хақида тушунча, унинг ўзига хос хусусиятлари. Ривожланишни даврлаштириш муаммоси психик ривожланиш ва таълим ўргасидаги ўзаро муносабат. Турли ёш даврларда етакчи фаолият турлари.

17-мавзу. Онтогенезнинг илк босқичларида инсоннинг психик ривожланишига хос хусусиятлар.

Перинатал даврининг ўзига хос хусусиятлари, чақалоқлик даврида психофизиологик ривожланишга хос хусусиятлар хақида умумий тушунча, туғилиш даври инкирози, тўдақлик даврининг ўзига хос психологик хусусиятлари, илк боғалик даврида психик ривожланиш хусусиятлари, илк боғалик даврида ўз-ўзини англашнинг ривожланиши ва 3 ёшлар инкирози хақидаги назарий билимларни тарқиб топтириш.

18-мавзу. Мактабгача ёш даврида психик ривожланиш хусусиятлари
Мактабгача ёш даврида психофизиологик тараккиётнинг умумий тавсифи, ўйин - мактабгача ёшдаги боланинг етакчи фаолияти сифатида, мактабгача ёш даврида билиш жараёнлари ва нутқнинг ривожланишига хос хусусиятлар, мактабгача ёш даврида эмоционал-продалий сифатларнинг ривожланиш хусусиятлари. Ёш даврида мотивацион соҳадати ўғаришлар, 7 ёшлар инкирози, унинг сабаблари ва аломатлари, мактабга психологик тайёрлик муаммоси хақида тушунча ва илмий тасавурлар ҳосил қилиш.

19-мавзу. Кичик мактаб ёши даврида психик ривожланиш хусусиятлар
Кичик мактаб ёши даврида психик ривожланишнинг умумий тавсифи,

кичик мактаб ёшидаги боланинг мактабга мослашиши муаммоси, кичик мактаб ёши даврида мотивацион соҳадати ривожланиш хусусиятлари (ўқув фаолияти, шахслараро муносабатларнинг мотивацион асослари), кичик мактаб ёши даврида боланинг ўзи хақидаги тасавурлари ва хулқ-атвори, кичик мактаб ёшида бола шахсининг ривожланиш хусусиятлари хақида илмий билимларни шакллантириш.

5-МОДУЛЬ. ШАХСНИНГ ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯ ЖАРАЁНИДА, ОТА-ОНА ВА ФАРЗАНДАЛАР ЎРТАСИДАГИ МУНОСАБАТЛАР.

20-мавзу. Ўсмирлик даврида психик ривожланиш хусусиятлари

Ўсмирлик давридаги психик ривожланишнинг умумий тавсифи, ўсмирлик давридаги инкирози ва унинг психологик, психофизиологик сабаблари, бу даврда интеллектга ва эмоционал ривожланиш хусусиятлари, ўсмирлик даврида мотивацион соҳадати ривожланиш хусусиятлари (тенгдошлар билан мулоқот қилиш мотивацияси, ўқув фаолияти мотивацияси, жинсий хулқ-атвор мотивлари), ўсмирлик даврида шахсининг ривожланиш хусусиятлари, ўсмирлик даврида ўз-ўзига баҳо бериш тизимининг ривожланиши муаммоси борасидаги тасавурларни ҳосил қилиш.

21-мавзу. Илк ўспиринлик ва ёшлик даврида психик ривожланиш хусусиятлари

Илк ўспиринлик даврига умумий тавсиф, илк ўспиринлик даврида интеллектга ва эмоционал ривожланиш хусусиятлари, илк ўспиринлик даврида дўстлашиш муаммосининг психологик хусусиятлари, илк ўспиринлик даврида муҳаббат, илк ўспиринлик даврида ўзини-ўзи англашнинг ривожланиши, илк ўспиринлик даврида ўқув-касбий фаолиятнинг етакчи фаолиятга айланиши ва касб танлаш муаммоси, илк ўспиринликда касба йўналтиришнинг психологик муаммолари хақида илмий билимларни шакллантириш. Ёшлик даври ва унинг ўзига хос хусусиятлари, ўз-ўзини англаш, касбий англашганлик.

22-мавзу. Етувлик ва кесаллик даврининг психологик хусусиятлари

Етувлик даврининг биринчи босқичдаги шахсининг психологик хусусиятлари, йетуклик даврининг иккинчи босқичдаги шахсининг психологик хусусиятлари. Етувлик даврининг ижтимоий-психологик жиҳатлари.

23-мавзу. Геронтопсихология

Геронтопсихология - кесаллик психологияси хақида умумий тушунча. Психолог олимларнинг кескайиш даври хақидаги фалсафий фикрлари. Кесаллик даврининг ўзига хос хусусиятлари. Биологик кескайиш давридаги шахс психологияси. Кесаллик давридаги шахсининг психологик хусусиятлари. Узоқ умр кўрувчиларнинг психологик хусусиятлари.

24-мавзу. Тарлим ва тарбия психологияси.

Тарлимнинг ёш ва педагогик психология фанида тулган ўрни, тарлим ва ақлий тараққиёт, ўқиб фаолияти ва унинг турлари, тарлим ва билимларни ўзлаштиришни бошқариш муаммолари ҳамда имкониятлари, ақлий ҳаракатларни бошқариш-бошқич таркиб топтиришнинг моҳияти, муаммоли тарлимнинг моҳияти, педагогик баҳо ва унинг турлари, тарлим технологияларининг психология хусусиятлари ҳақида илмий билимларни шакллантириш.

Тарбия жараёнининг психология моҳияти, тарбия методлари ва турлари, болалар жамоаси ва унинг тарбиявий имкониятлари, тарбияси "қийин" ва ўзлаштириш қийин ўқувчилар билан ишлаш методлари, илмий дунёқараш ва барқарор элтиқонни шакллантириш методлари, идеал, жансий тарбиялаш, меҳнатнинг тарбиявий таъсири ўз-ўзини тарбиялашнинг метод ва шакллари, тарбиянинг психология механизмлари, миллий онг ва миллий турруни тарбиялашнинг психология асослари муаммоси юзасидан тасаввурларни шакллантириш.

25-мавзу. Оила психологияси

Оила кичик гуруҳ сифатида. Оиладаги шахсларро муносабатларнинг таъминига хос умумий хусусиятлар. Ёшларнинг оилавий ҳаётга тайёрлик муаммоси. Никоҳ ва оила ҳақидаги тасаввурлар. Оилавий тарбия услублари. Оилавий шахсларро муносабатларнинг муаммолари, оилавий низолаш.

6-МОДУЛЬ. ШАХСНИНГ ЖАМИЯТДА ИҚТИМОЙЛАШУВИ ВА БОШҚАРУВ ПСИХОЛОГИЯСИ.

26-мавзу. Шахс иқтимойлашуви ва иқтимойий ҳулк-ятвор.

Шахс иқтимойлашуви ва бошқаришлари. Иқтимойий институт инсон фаолиятининг муҳим соҳаларини тартибга солишни объект сифатида. Шахс иқтимойлашувида иқтимойий статус ва иқтимойий ҳулк-ятворни ўрни. Иқтимойий установа ҳақида тушунча.

27-мавзу. Кичик гуруҳлар психологияси.

Кичик гуруҳлар психологияси. Кичик гуруҳлардаги муаммолар. Кичик гуруҳларнинг классификацияси. Кичик гуруҳлардаги динамика жараёнлар.

28-мавзу. Катта гуруҳлар психологияси.

Катта гуруҳлар психологиясида хос умумий хусусиятлар. Этник гуруҳлар психологияси. Катта гуруҳларни илмий тадқиқ қилишнинг методология муаммолари.

29-мавзу. Бошқаришнинг педагогик-психология хусусиятлари.

Педагогик фаолиятнинг психология хусусиятлари, педагогнинг ўз-ўзига талаб қўйиши муаммоси, ўқитувчининг касбий мостлашиши муаммоси, жамиятда ўқитувчининг тулган ўрни ва унинг вазифалари, ўқитувчи шахсига қўйиладиган талаблар, ўқитувчининг касбига хос хислатлари, ўқитувчи ўқувчиларнинг ҳаёти ва фаолияти таъкилотчи еканлиги, ўқитувчи ва ўқувчилар ўртасидаги ўзаро

муносабатлар, педагогик мулоқот ва унинг ўзига хос хусусиятлари, педагогик қобилиятларнинг турлари, педагог ўз илмий, ўқув-ўқубий салохиятини оширишнинг психология муаммолари ҳақида тушунча ва илмий тасаввурлар ҳосил қилиш.

30-мавзу. Педагогик қобилиятлар.

Педагогик қобилиятлар ҳақида тушунча, педагогик қобилиятларнинг турлари: дидактик қобилиятлар, академик, перцептив, коммуникатив, нуқт қобилияти, таъкилотчилик, авторитар, педагогик ҳаёл, дидактик таъминлай олиш қобилияти, педагог ўз илмий, ўқув-ўқубий салоҳиятини оширишнинг психология муаммолари ҳақида фикр алмашиш.

III. Семинар машғулотлар бўйича кўрсатма ва тавсиялар.

(Амалий ишлар, Лаборатория ишлари, Курс иши, Мустақил таълим)
Ўқув режада кўрсатилган тури (номи) бўйича ёзилади

Семинар машғулотларининг тахминий тавсия етилган мавзулари

мазмуни:

1. Психология фанининг предмети ва ривожланиш тарихи
2. Психологиянинг тадқиқот методлари ва тармоқлари
3. Ҳулк-ятворнинг психология асоси
4. Онг тараққиёти ва онгсизлик
5. Диккат
6. Сези
7. Идрок
8. Хотира
9. Хаёл
10. Тафаккур
11. Интеллект ва креативлик
12. Фаолият ва мотивация
13. Мулоқот
14. Хиссийят
15. Ирода
16. Шахс
17. Темперамент ва характер
18. Қобилият

IV. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Аудиториядан ташқари вақтда бажариладиган мустақил ишлар

қуйидаги турларда амалга оширилиши тавсия этилади:

- осе — долзарб мавзу бўйича шахсий фикрини танқид, публицистик ва бошқа жанрларда ёзма баён қилиш;

	- докларлар тайёрлаш; - курс иши ёзиш; - конспект ёзиш; - глоссарий тузиш; - индвидуал ва груххий ўқув лойихаси; - кейс-топшириklarини бажариш; - мавзули портфолиолар тузиш; - ахборот-таҳлилий материаллар билан ишлаш; - манбалар билан ишлаш; - инфографика тузиш; - чизма-таъвирий моделлар (интеллект-карт, фрейм, манткий граф ва х.к.) яратиш; - мултимедиаги таклимотлар яратиш; - дарсларнинг методик ишланмаларини тайёрлаш; - дарсдан ташқари машгулотлар ишланмаларини тайёрлаш; - таълим йўналиши(мутахассислик)нинг хусусиятидан келиб чиққан ҳолда мустақил ишларнинг бошқа турларидан фойдаланиш мумкин.
	Таъсия этилаётган мустақил таълимнинг мавзулари: 1 Психология фанининг максал ва вазифалари 2 Онг хақида тушуна ва унинг хоссалари 3 Ҳозирги замон психологиясининг тадқиқот методлари 4 Психиканинг филогенетик тараккиёти 5 Фаолиятнинг ўзлаштирилиши ва малакаларни еталлаш 6 Хориж психологиясида мотив ва мотивация муаммоси 7 Мулоқот хақида тушуна 8 Педагогик фаолиятда мулоқот 9 Индивид, шахс, индвидуаллик тушуначалари 10 Шахснинг малака ва одатлари 11 Чет ел психологиясида шахс назариялари 12 Диккат хақида тушуна ва унинг нерв-физиологик асослари 13 Диккат турлари ва унинг хусусиятлари 14 Сезгилар хақида умумий тушуна ва унинг нерв-физиологик асослари 15 Сезги турлари ва унинг конуниятлари 16 Идрок хақида тушуна ва унинг хусусиятлари 17 Хотира хақида тушуна ва унинг нерв-физиологик асоси 18 Хотира турлари ва унинг жараёналари 19 Хаёл хақида тушуна 20 Хаёл жараёналари ва хаёл турлари 21 Тафаккур борасидаги психологик назариялар 22 Тафаккур операциялари

	23 Интеллект ва креативлик назариялари 24 Темпермент ва унинг назариялари 25 Шахсни ўрганиш методлари 26 Эмоционал ҳолатлар 27 Характер хақида тушуна Мустақил ўзлаштириладиган мавзулар бўйича талабалар томонидан рефератлар тайёрлаш ва уни таклимот қилиш таъсия этилади.
3	V. Таълим натижалари (шақланадиган компетенциялар) Талаба билиш керак: • психологиянинг табиий ва ижтимоий фан сифатида талқин қилиниши, психологиянинг соҳалари, психика тирик мавжудотнинг объектив борлиқни ақс эттириш шакли эканлиги, психика ва онг муносабати, шарқ мутафаккирларининг психологик қарашлари, шахснинг Ҳиссий-иродавий соҳаси, иродавий харақатлар ва уни бошқари, шахс шаклланишига таъсир етувчи омиллар; мулоқотнинг инсон филогенетик ва онтогенетик ривожланишидаги аҳамияти, қобилият ва лақатнинг сифат ва миқдор харақтеристикаси, қобилиятлар тузилиши, турлари, талантнинг пайдо бўлиши ва тузилиши, қобилият борасидаги назариялар тўғрисида билимга эга бўлиши; (билим) • талаба психология фанининг тарихи, психика ва онг, психологик методлар, индивид, ирсият ва мухит, шахс, мулоқот, фаолият, билиш жараёналари, шахснинг Ҳиссий-иродавий соҳаси, шахснинг индвидуал хусусиятлари юзасидан тушуна, тасаввурга эга бўлиш билан бирга, психик ривожланишга таълим-тарбия жараёналарининг таъсири юзасидан олинган билимларни амалий фаолиятта талбик этишни билиши, кўникма хосли қилиши; (кўникма) • шахс (ўқувчи)нинг психологик хусусиятларини ўрганувчи метод ва технологиялар, билиш жараёналари ва индвидуал хусусиятларнинг диатностикаси ва коррекцияси, педагогик жараёни бошқариш, ўқув экспериментлар ўтказиш, шахс (ўқувчи) психикасининг ўзига хос хусусиятларини кузатиш, ўқув жараёнида турли анкета ва бошқа усуллари қўллай олиш, психологик маърифий ишларни ташқил этиш, малакаларига эга бўлиши лозим; (малака)
4	VI. Таълим технологиялари ва методлари: • маърузалар. • интерфаол кейс-тадиллар. • семинарлар (манткий фикрлаш. Тезкор савол-жавоблар). • грухларда ишлаш. • таклимотларни қилиш. • индвидуал лойихалар. • жамоа бўлиб ишлаш ва Ҳимоя қилиш уснун лойихалар.

5 VII. Кредитларни олиш учун талаблар: Фанга оид назарий ва услубий тушунчаларни тўла ўзлаштириш, тахлил натижаларини тўғри ақс эттира олиш, ўрганилаётган жараёндар ҳақида мустақил мушоҳада юритиш ва жорий, оралик назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, яқиний назорат бўйича ёзма ишни топшириш.
6 Асосий адабиётлар: 1. Дусмухамедова Ш.А., Тиллашайхова Х.А., Байқунусова Г.Ю., Зиявитдинова Г.З., «Ёш даврлари ва педагогик психология» - Дарслик Тошкент. Низомий номидаги ДДПУ, 2021й. 2. Миванов И., Зуфарова М. "Умумий психология". Ўз.ФМЖ., 2008. 3. Далгатшин М.Г., Мавлонов М.М, Тўйчиева С.М. "Ёш ва педагогик психология" Т. ДДПУ, 2009. 4. Сафиев Н.С., Миращирова Н.А., Одилова Н.Г. "Умумий психология назарийси ва амалиётi".- Т.: Низомий номидаги ДДПУ, 2013. 5. Хайдаров Ф.И., Халилова Н. "Умумий психология". Т.: "Фан ва технологиялар" марказининг босмахонаси : 2009. 6. Назирова Л.В., Рахимова И.Г., Камалова З.Х., Холмуратова Д.А., «Общая психология» - Учебное пособие Т. ТТТУ. 2020г 7. Югай А.Х., Миращирова. Н.А. «Общая психология» Т. ТТТУ, 2014. 8. Ғозиев Э.Ғ. Психология (Ёш даврлари психологияси) Т: Ўқитувчи. 1994 й. Қўшимча адабиётлар: 7. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Вазиранар Маҳкамасининг 2016 йил якунлари ва 2017 йил истикболларига бағишланган мажлисидаги Ўзбекистон Республикаси Президентини нутқи. // Халқ сўзи газетаси, 2017.16 январ, №11 8. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга курашамиз. "Ўзбекистон", 2017. 9. Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси. Ўзбекистон Республикаси Президентининг ПФ49-47 сонли Фармони. Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 йил, 7 феврал. 10. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги – инсон манфаатларини таъминлаш тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. "Ўзбекистон",

2017. 11. Климов Е.А. «Общая психология». – СПб., Питер, 2001 12. David G.Myers. "Psychology" Michigan USA: Worth Publishers.: 2011. 13. Махсудова М.А. Мулоқот психологияси, Т., 2006 14. Немов Р.С. Психология. М.: Владос, 2003. 1-2-т. 15. Фридман Л.М. Психология воспитания. Книга для тех, кто любит детей. - М.: ТТС «Сфера», 1999. 16. Радугина А.А. Педагогика и психология. - М., 2007. 17. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. - СПб: Питер, 2007. 18. Ғозиев Е. "Оптогенез психологияси".-Т.: Noshit. 2010 Ахборот манбаалари: 19. www.tdru.uz 20. www.redagog.uz 21. www.Ziyouet.uz 22. http://books.google.co.uz/books/S.K.Mangal 23. www.chidrusu.ru 24. www.edu.uz 25. www.flogiston.ru 26. www.rpsychology.uz 27. www.rpsychology.net.ru 28. www.rpsycatalog.ru	7 Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети томонидан ишлаб чиқилган ва университет Кенгашининг 2022 йил "_____ " _____ даги қарори билан тасдиқланган.	8 Фан/модул учун маъсул ва дастур муаллифлари: Тиллашайхова Х.А. -"Психология" кафедраси муdiri доцент, п.ф.н. Акрамова Ф.А. – "Психология" кафедраси доценти, п.ф.н. Рахимова И.Г. -"Умумий психология" кафедраси ўқитувчиси.	9 Тақризчилар: Саидева Д.Қўқон, ДПИ педагогика ва психология кафедраси муdiri, психология фанлари номзоди, доцент Насруллаева А.А. - Шайхонтоҳур туманидаги 113-сонли умумтаълим мактаби психологи

Тақрирлар шартини. Х.А. Шайхонтоҳур
Адил